

Titel

Vademecum MMI St. Antonius Ziekenhuis

Wijzigingen

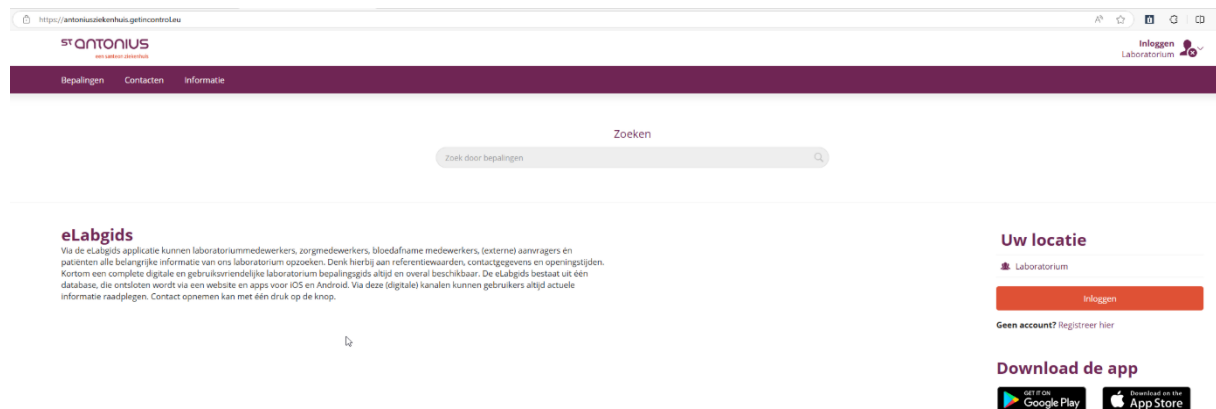
Inventarisatie van wijzigingen t.o.v. vorige versie(s):

Paragraaf	Wijziging
Voorblad	Toegevoegd: Let op: De informatie betreffende de individuele bepalingen staan nu in de eLabgids van het St. Antonius (link ook via de afbeelding) Let op: Dit document zal op termijn komen te vervallen en de inhoudelijke informatie overgaan naar de eLabgids van het St. Antonius .
Algemeen	Telefoonnummers verwijderd Overzicht bepalingen en verwijzingen hiernaar verwijderd; voor de desbetreffende informatie verwijzingen naar eLabgids van het St. Antonius toegevoegd
Wijzigingen in vorige versie 21 (gepubliceerd 20-02-2025):	
Verwijzingen naar document Aanvraagformulieren en verzendmaterialen	Titel van en verwijzingen naar document ' Afname-instructies en materialen afdeling Medische Microbiologie en Immunologie ' aangepast.

Doel

Informatie verstrekken aan interne en externe aanvragers met betrekking tot de richtlijnen voor het afnemen en inzenden van patiënten materiaal voor microbiologisch en immunologisch onderzoek.

Let op: De informatie betreffende de individuele bepalingen staat nu in de [eLabgids van het St. Antonius](#):

Toepassingsgebied

Afdeling MMI, interne en externe aanvragers. Het vademecum is voor de interne aanvragers inzichtelijk via Intranet en voor externe aanvragers via de Internet site van het St. Antonius.

Let op: Dit document zal op termijn komen te vervallen en de informatie overgaan naar de [eLabgids van het St. Antonius](#).

Beheerde prints:

☒ 1 van 1, locatie (digitaal) op St Antonius website, URL [Vademecum MMI St Antonius](#), op de pagina Diagnostiek en laboratoriumonderzoek (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/informatie-voor-zorgprofessionals/diagnostiek-laboratoriumonderzoek/aanbod-medisch-laboratoriumonderzoek>)

Inhoudsopgave

GEBRUIKTE AFKORTINGEN.....	3
ALGEMENE GEGEVENS.....	3
ADRESGEGEVENS EN OPENINGSTIJDEN.....	4
ACTIVITEITEN.....	4
AANVRAAGFORMULIEREN EN VERZENDMATERIALEN	5
CITO-ONDERZOEK.....	6
VERRICHTINGENLIJST	6
DOORLOOPTIJDEN	6
REFERENTIEWAARDEN	6
BEREIKBAARHEID BUITEN KANTOORUREN	6
RAPPORTAGE	7
PRIVACY	7
MELDINGEN INCIDENTEN EN KLACHTEN (VOOR EXTERNE AANVRAGERS)	7
AANWIJZINGEN VOOR HET INZENDEN VAN PATIËNTMATERIAAL	8
KLINISCHE INFORMATIE.....	8
AFNAME VAN PATIËNTENMATERIAAL.....	8
VERZENDEN VAN PATIËNTENMATERIAAL	8
ACCEPTATIECRITERIA INGEZONDEN MATERIALEN	9
AFNAMEMATERIALEN.....	9

Gebruikte afkortingen

ANA/ANF	Anti Nucleaire Antistoffen / Anti Nucleaire Factoren
ANCA	Anti Neutrofiel Cytoplasmatische Antistoffen
AST	Anti Streptolysine Titer
BAL	Broncho Alveolaire Lavage
BRMO	Bijzonder resistente micro-organismen
CBR	Complement Bindings Reactie
CMV	Cytomegalovirus
CLIA	Chemiluminescence immunoassay
CTG	College Tarieven Gezondheidszorg
EBV	Epstein-Barr-virus
ELISA	Enzym-Linked Immuno-Sorbent Assay
ENA	Extraheerbare Nucleaire Antigenen
FTA	Fluorescent Treponemal Antibody (FTA-absorbtie)
GAS	Groep-A-Streptokokken
HiB	Haemophilus-influenzae-type-B
MCTD	Mixed Connective Tissue Disease
MRSA	Meticilline Resistente <i>Staphylococcus aureus</i>
PCR	Polymerase-Ketting(Chain)-Reactie
PRSP	Penicilline Resistente <i>Streptococcus Pneumoniae</i>
RIA	Radio Immuno Assay
SLE	Systemische Lupus Erythematosus
VDRL	Venereal Disease Reference Laboratory

Algemene gegevens

De afdeling Medische Microbiologie en Immunologie (MMI) van het Sint Antoniusziekenhuis houdt zich bezig met de diagnostiek, behandeling en preventie van infectieziekten en ziekten van het immuunsysteem. De specialisten op de afdeling, artsen-microbioloog en medisch immunologen adviseren de behandelend arts over de in te zetten diagnostiek, de interpretatie van uitslagen en de juiste behandeling. Het belang van de patiënt en dienstverlening aan de aanvragers staan centraal in de werkzaamheden.

De afdeling MMI verricht haar laboratoriumdiagnostiek onder ISO 15189-accreditatie ([registratienummer M143](#)). ISO 15189 is de standaardnorm waaraan de Nederlandse medische laboratoria moeten voldoen volgens de beroepsverenigingen. Indien een individueel onderzoeksresultaat niet valt onder de ISO 15189 accreditatie vermelden wij dat bij de rapportage.

De Regionale Maatschap Medische Microbiologie en Immunologie is een samenwerkingsverband van de afdelingen Medische Microbiologie en Immunologie van de volgende ziekenhuizen: St. Antonius Ziekenhuis (Nieuwegein, Utrecht en Woerden) en Diaconessenhuis (Utrecht, Zeist en Doorn). Samen vormen de laboratoria van de genoemde afdelingen het Streeklaboratorium voor de Volksgezondheid van de regio Utrecht. De laboratoria voeren ieder een basis-verrichtingenpakket uit. Bijzondere onderzoeken of onderzoeken die minder frequent voorkomen vinden in principe plaats op één van de locaties.

De afdeling Infectiepreventie maakt deel uit van de afdeling Medische Microbiologie en Immunologie.

Adresgegevens en openingstijden

Adresgegevens

St. Antonius Ziekenhuis, locatie Nieuwegein:
Koekoekslaan 1
3435 CM Nieuwegein

St. Antonius Ziekenhuis, locatie Utrecht:
Soestwetering 1
3543 AZ Utrecht

Openingstijden

St. Antonius Ziekenhuis, locatie Nieuwegein:

- weekdays 08:00 - 17:00 uur
- zaterdag, zondag en feestdagen 08:00 - 12:00 uur

St. Antonius Ziekenhuis, locatie Utrecht:

- weekdays 08:30 - 17:00 uur
- zaterdag, zondag en feestdagen 08:00 - 12:00 uur

Activiteiten

De volgende diensten worden aangeboden:

- Diagnostiek:
 - microbiologische diagnostiek:
 - bacteriologisch
 - virologisch
 - mycologisch
 - parasitologisch
 - infectieserologisch onderzoek
 - immunologisch onderzoek
 - moleculair biologisch onderzoek
 - allergieonderzoek
- Consulten:
 - intercollegiaal consult inzake diagnostiek, behandeling en preventie van infecties.
 - intercollegiaal consult ten behoeve van diagnostiek van immunologische, hematologische en allergische aandoeningen.
- Infectiepreventie
- Streeklaboratorium voor de Volksgezondheid voor GG&GD en epidemiologisch onderzoek voor het RIVM.

Aanvraagformulieren en verzendmaterialen

Aanvraagformulieren en verzendmaterialen kunnen via de laboratoria kosteloos worden aangevraagd.

Een goede afname en verzending bepaalt voor een belangrijk deel de waarde van het onderzoek. Sommige micro-organismen vereisen namelijk specifieke media om te overleven. In de [eLabgids van het St. Antonius](#) staat aangegeven welke afnamematerialen nodig zijn. Algemene aanwijzingen over afnemen en verzenden staan in het document '[Afname-instructies en materialen afdeling Medische Microbiologie en Immunologie](#)' in Kwaliteitsnet. Externe aanvragers kunnen dit document raadplegen via de Internetsite van het St. Antonius ziekenhuis, webpagina [Aanbod medisch laboratoriumonderzoek](#).

Order; labelen van het monster (voor intern)

Voor ieder aanvraag dient een order in EPIC te zijn aangemaakt. Het materiaal dient voorzien te zijn van het orderetiket dat door EPIC is gegenereerd.

Order; labelen van het monster (voor extern)

Iedere aanvraag van huisartsen dient bij voorkeur te worden aangemaakt in Labonline. Het materiaal dient voorzien te zijn van een monsteretiket/ patiëntetiket waarmee het laboratorium de patiënt en het materiaal eenduidig kunnen identificeren.

Invullen aanvraagformulier (alleen voor extern)

Een volledig ingevuld aanvraagformulier is van belang voor een goede identificatie van de patiënt en de aanvrager. Gebruik bij voorkeur het ponsplaatje of stickers met de patiëntgegevens. Relevante klinische gegevens zijn voor het laboratorium erg belangrijk voor een goede uitvoering van het onderzoek en een goede interpretatie van de uitkomsten daarvan.

De volgende gegevens zijn van belang:

Patiëntgegevens

- patiëntnaam (meisjesnaam/geboortenaam)
- geboortedatum
- geslacht
- adresgegevens patiënt
- naam huisarts
- ziektekostenverzekeraar (naam + verzekeringsnummer)
- BSN nummer

Identificatie aanvrager

- naam aanvrager
- afdeling/poliklinisch
- telefoonnummer, zeker indien cito onderzoek gewenst is
- AGB code aanvrager (lisz code)

Klinische gegevens

- ziektegeschiedenis (inclusief eventueel verblijf in buitenland)
- afnamedatum (bij antibioticaspiegels ook afnametijd)
- aard patiëntenmateriaal
- zo nodig herkomst materiaal
- eerste ziekte dag, vooral bij serologisch onderzoek
- antibiotica gebruik

Cito-onderzoek

Onderzoeken kunnen ook CITO worden aangevraagd. Dit moet persoonlijk/telefonisch worden aangemeld. Uitslagen van cito-onderzoeken worden altijd telefonisch gerapporteerd en daarna in EPIC (intern) of middels een papieren rapportage/ zorgmail/ Edifact (extern) bevestigd.

Verrichtingenlijst

De verrichtingen die wij aanbieden kunt u vinden in de [eLabgids van het St. Antonius](#). Verder heeft de afdeling MMI een verrichtingenlijst conform de eisen van de ISO 15189:2022 norm waarin alle verrichtingen herleidbaar zijn naar de geaccrediteerde scope-elementen.

Voor interne aanvragers is deze [Verrichtingenlijst MMI \(publieke versie\)](#) inzichtelijk via Kwaliteitsnet.

Voor externe aanvragers is deze lijst inzichtelijk via de St. Antonius Internetpagina: [Aanbod medisch laboratoriumonderzoek](#), onder 'Medische Microbiologie en Immunologie (MMI)'.

Wij kunnen indien gewenst ook nog aanvullende testen voor u aanvragen. Indien u een door u gezochte bepaling niet kunt vinden in de [eLabgids van het St. Antonius](#), meer gedetailleerde informatie over een test wenst of informatie over aanvullende mogelijkheden nodig hebt, verzoeken wij u om contact met ons op te nemen.

Doorlooptijden

In de [eLabgids van het St. Antonius](#) kunt u vinden met welke frequentie de bepaling wordt uitgevoerd.

Bij de frequentie staat bij veel bepalingen dat deze 'dagelijks' is. Met dagelijks wordt vaak elke doordeweekse dag (ma t/m vrij) bedoeld. Voor diverse bepalingen is dit echter 7 dagen per week. In het geval van bepalingen die wij naar derden verzenden voor uitvoering bedraagt de doorlooptijd meestal ongeveer twee weken. Indien een aanvrager van een specifieke bepaling meer gedetailleerde informatie wenst over de doorlooptijd kan deze contact opnemen met het laboratorium. Het laboratorium heeft voor alle bepalingen kwantitatieve informatie over de doorlooptijd beschikbaar. Ook is het mogelijk om voor een specifieke aanvraag te overleggen wanneer de uitslag beschikbaar komt en of het mogelijk is het proces te versnellen. Desgewenst nemen wij hiervoor ook contact op met externe laboratoria.

Referentiewaarden

In de [eLabgids van het St. Antonius](#) heeft de afdeling per test de referentiewaarden (indien beschikbaar) vermeld. Indien hierbij een enkele categorie of een kwantitatief gebied wordt benoemd, zoals "negatief" of "< 10 IU/ml" betreft dit de normaalwaarde van de desbetreffende test. Indien voor de desbetreffende test meerdere klinische beslisgrenzen worden gehanteerd, zijn deze gedefinieerd met daarbij de interpretatie.

Bereikbaarheid buiten kantooruren

Buiten kantooruren en in het weekeinde is voor dringende gevallen een arts-microbioloog beschikbaar. De dienstdoende arts microbioloog is te bereiken via de portier of de telefooncentrale van de instelling.

Infectiepreventie:

Zie de bereikbaarheidspagina's van de afdeling MMI (alleen beschikbaar voor interne aanvragers, zie Intranetpagina [Medische Microbiologie & Immunologie \(MMI\)](#)).

Rapportage

Uitslagen worden schriftelijk of elektronisch verzonden op de dag waarop het onderzoek is geautoriseerd. Indien van belang, worden voorlopige uitslagen afgegeven. Uitslagen van cito-aanvragen worden telefonisch gerapporteerd, evenals aanvragen waarvan het resultaat of de toestand van de patiënt snelle terugkoppeling noodzakelijk maakt. Telefonisch gerapporteerde uitslagen worden altijd in EPIC (intern) of middels een papieren rapportage/ Zorgmail/ Edifact/ Labonline (extern) bevestigd. Infectieziekten waarvoor een wettelijke meldingsplicht bestaat worden anoniem onder vermelding van de behandelend arts door het laboratorium gemeld bij de GG & GD.

Privacy

Medewerkers hebben een geheimhoudingsplicht ten aanzien van de patiëntgegevens. De registratie van patiëntgegevens voldoet aan de eisen gesteld in de Wet op de Persoonsregistratie. Alle relevante gegevens zijn opgenomen in het Privacyreglement van de betrokken ziekenhuizen.

Medewerkers eerbiedigen de privacy en persoonlijke levenssfeer van de patiënt/gebruiker.

Meldingen incidenten en klachten (voor externe aanvragers)

Indien u als externe aanvrager een incident wilt melden of ontevreden bent over de dienstverlening van de afdeling MMI, kunt u dat melden via de St. Antonius procedure Transmuraal incident melden. De procedure (inclusief links naar de meldformulieren en contactgegevens van de TIM-coördinator van het St. Antonius ziekenhuis) staan op de Internet website van het St. Antonius ziekenhuis: [Transmuraal incident melden](#) .

Aanwijzingen voor het inzenden van patiëntmateriaal

Klinische informatie

De waarde van het diagnostisch onderzoek wordt voor een belangrijk deel bepaald door de klinische informatie. Door het vermelden van goede klinische gegevens, zoals symptomen, duur van de ziekte/eerste ziekte dag en epidemiologische gegevens, kan gerichter onderzoek plaatsvinden. De waarde van de (voorlopige) uitslag neemt daarmee toe, waardoor eerder met een gerichte therapie kan worden begonnen of gestopt. In sommige gevallen kan het zinvol zijn over de diagnostische mogelijkheden bij een individuele ziektegeschiedenis te overleggen met de arts-microbioloog of medisch immunoloog.

Afname van patiëntenmateriaal

De kwaliteit van het patiëntmateriaal heeft een directe invloed op de kwaliteit van onderzoek. Contaminatie met micro-organismen van een andere plaats dan de afnameplaats zal het resultaat negatief beïnvloeden.

Bij virologisch onderzoek is belangrijk dat het materiaal zo vroeg mogelijk na het begin van de ziekte wordt ingezonden omdat de duur van de virusuitscheiding vaak beperkt is.

Algemene aanwijzingen over afnemen en verzenden staan in het document

[Afnamematerialen overzicht microbiologie](#) in iDocs.

Externe aanvragers kunnen dit overzicht raadplegen via de Internetsite van het St. Antonius Ziekenhuis: [Afname-instructies en materialen afdeling Medische Microbiologie en Immunologie](#).

Verzenden van patiëntenmateriaal

Een goede verzending draagt ook bij aan goede diagnostiek. Voorwaarde is wel dat het materiaal zo spoedig mogelijk wordt ingezonden.

Voor informatie over de transportmedia en bewaarcondities, zie:

Interne aanvragers: Zenya Kwaliteitsnet: [Afname-instructies en materialen afdeling Medische Microbiologie en Immunologie](#).

LET OP:

Aanvragers zijn verplicht om het materiaal lekvrij te verpakken. Hierdoor wordt voorkomen dat ziekenhuismedewerkers besmet worden door een lekkend potje. Besmetting van het buizenpostsysteem wordt hierdoor ook voorkomen. Voor het verzenden van patiënten materiaal binnen het ziekenhuis zijn in het centraal magazijn safetybags beschikbaar. Deze safetybags zijn voor eenmalig gebruik en dienen voor verzending afgesloten te worden door de plakrand dicht te plakken. Afbeelding en bestelinformatie m.b.t. de safetybags staan in het [Afname-instructies en materialen afdeling Medische Microbiologie en Immunologie](#).

Voor externe aanvragers is verzendmateriaal via de afdeling te verkrijgen.

Externe aanvragers: Internetsite St. Antonius Ziekenhuis: [Afname-instructies en materialen afdeling Medische Microbiologie en Immunologie](#).

Uitzonderingen en bijzonderheden over de verzending en opslag van patiëntenmateriaal staan bij de individuele verrichtingen in de [eLabgids van het St. Antonius](#).

Acceptatiecriteria ingezonden materialen

Acceptatiecriteria voor patiëntmaterialen staan beschreven in de SOP [Acceptatiecriteria voor materialen en verrichtingen van de afdeling Medische Microbiologie en Immunologie](#)

Afnamematerialen

Het afnamemateriaal staat per bepaling in de [eLabgids van het St. Antonius](#).

Een actueel overzicht van de afnamematerialen vindt u hier:

Interne aanvragers: Zenya Kwaliteitsnet: [Afname-instructies en materialen afdeling Medische Microbiologie en Immunologie](#).

Externe aanvragers: Internetsite St. Antonius Ziekenhuis: [Afname-instructies en materialen afdeling Medische Microbiologie en Immunologie](#).

De meeste afnamematerialen hebben een uiterste gebruiksdatum. Let op dat van de gebruikte afnamematerialen deze gebruiksdatum niet is overschreden.